

Canllaw Goroesi Mewn

Llety Dros Dro

www.sheltercymru.org.uk

Registered charity no. 515902

Shelter
Cymru

Ychydig Gynghorion...

Gall gorfod aros mewn llety dros dro wneud i bobl deimlo'n unig iawn ac o dan straen, ond nid oes rhaid iddi fod felly.

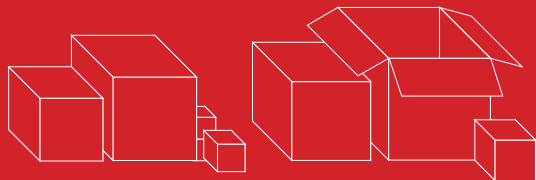
Dyma rai awgrymiadau a all eich cynorthwyo chi.

Lluniwyd y canllaw hwn gan bobl sydd wedi aros mewn llety dros dro eu hunain.

A chofiwch: **Byddwch yn gadarnhaol – rydych chi bron â chyrraedd y nod!**

Bod yn gadarnhaol

- **Cadwch at eich trefn arferol gymaint â phosibl.** Er eich bod chi'n aros mewn llety dros dro, nid yw hynny'n golygu ei bod yn rhaid i chi roi'r gorau i fyw eich bywyd. Gall cynnal trefn eich helpu i gadw ymdeimlad o normalrwydd.
- **Cadwch mewn cysylltiad â theulu a ffrindiau.** Dywedwch wrthyn nhw beth sy'n digwydd ac ymddiriedwch ynddynt. Trwy rannu unrhyw bryderon, gallwch gael cymorth gwell.
- **Cymerwch seibiant o dro i dro.** Gwnewch yn siwr eich bod chi'n dal i gael hwyl. Er eich bod chi'n aros mewn llety dros dro, nid yw hynny'n golygu nad ydych yn haeddu noson allan.
- **Byddwch yn gadarnhaol.** Efallai bod pethau'n anodd ar adegau, ond bydd pethau'n iawn yn y pen draw.

Ymdopi

Cofnodwch eich cyfeiriad newydd. Rhowch y cyfeiriad post llawn yn eich ffôn neu ddyddiadur, gan y bydd gofyn i chi ei roi sawl gwaith, fwy na thebyg.

Pan fyddwch yn cyrraedd: cofnodwch neu tynnwch lun o ddarlleniadau eich mesuryddion trydan, nwy a dwr. Mae nifer o fathau gwahanol o fesuryddion, felly gwnewch yn siwr eich bod chi'n gyfarwydd â'r math sydd gennych a gofyn i'r landlord neu asiant sut i'w defnyddio nhw. Gwnewch yn siwr eu bod nhw'n dangos i chi sut mae'r gwres a'r dwr poeth yn gweithio. Gwnewch yn siwr bod y cyflenwad dwr ymlaen a'ch bod chi'n gwybod ble mae'r stopfalf - does dim dal pryd fydd ei angen arnoch!

Tynnwch luniau. Os oes unrhyw ddfrod neu ddiffyg atgyweirio amlwg, casglwch dystiolaeth. Dydych chi ddim eisiau cael bil amdany'n nhw yn ddiweddarach.

Dewch i adnabod yr ardal leol. Bydd angen i chi ddod o hyd i'r feddygfa, archfarchnadoedd, siopau cyfleustra, canolfannau hamdden, parciau a manau chwarae. Gall bwyd fod yn ddrud – dewch o hyd i'r banciau bwyd, os byddwch eu hangen.

Ymunwch â'r llyfrgell leol. Gallwch ddefnyddio eu cyfrifiaduron i gyrchu'r rhyngwyd a'ch negeseuon e-bost.

Storio eich pethau. Nid oes lle ar gyfer eich holl eiddo bob amser pan fyddwch yn symud i lety dros dro. Labelwch eich bocsys/bagiau, a phacio mewn ffordd fydd yn eich galluogi i ddod o hyd i'r eitemau yr ydych yn eu defnyddio fwyaf, yn hawdd.

Gwnewch yn siwr eich bod chi'n gwybod y rheolau. Gwnewch yn siwr eich bod yn cael copi o reolau'r ty, os oes rhai. Gall pobl gael eu dal allan, peidiwch â bod yn un o'r rheiny. Beth bynnag yw eich barn chi amdanynt, dyna'r rheolau, felly peidiwch â'u torri.

Byddwch yn barod i gyd-fyw. Efallai y byddwch yn gorfod rhannu ceginau, ystafelloedd ymolchi ac ardaloedd cymunedol. Gall hyn achosi tensiwn, ond peidiwch â chynhyrfu a siaradwch â gweithwyr cymorth, staff neu bobl eraill os bydd problemau'n codi.

Byddwch yn synhwyrol gyda'ch arian. Gall byw mewn llety dros dro fod yn ddrytach na byw yn rhywle mwy parhaol. Os bydd pethau'n mynd yn anodd yn ariannol, mae ffynonellau cymorth ar gael, fel y Gronfa Cymorth Dewisol neu Daliadau Tai Dewisol. Dylech weld a oes gennych hawl i unrhyw fudd-daliadau neu grantiau a all eich helpu chi. Yn bwysicaf oll, os byddwch yn mynd i ddyled, gofynnwch am gymorth.

Byddwch yn barod i symud yn gyflym. Gall y broses o ddod o hyd i lety parhaol fod yn araf, ond pan fydd pethau'n digwydd, byddant yn symud yn gyflym. Cadwch rhai bocsys dros ben – bydd gennych fwy o fanion na'r disgwyl bob amser. Cadwch lygad allan am rifau ffôn pobl â faniau symud, felly pan fydd ty neu fflat yn dod ar gael, byddwch chi un cam ar y blaen.

Sefyll drosoch chi eich hun!

Gwnewch yn siwr bod y llety'n addas ar gyfer eich anghenion. Os nad yw'r llety'n addas, ceisiwch gyngor annibynnol cyn i chi ei wrthod – fel arall, mae perygl y gallai'r awdurdod lleol eich rhyddhau chi o'u dyletswydd.

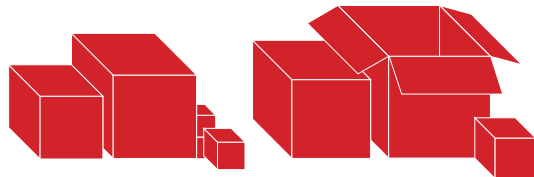
Defnyddiwch eich llais. Peidiwch â llaesu dwylo ac aros i bethau ddigwydd. Cysylltwch â'ch swyddog tai yn rheolaidd, i ddarganfod beth sy'n digwydd gyda'ch achos a thrafodwch unrhyw broblemau. Fodd bynnag, byddwch yn barchus. Bydd cyflwyno eich pwynt yn gwrtais yn well i chi yn y pen draw.

Gwnewch yn siwr bod eich budd-dal tai yn gyfredol. Gwnewch yn siwr eich bod chi'n rhoi gwybod i'r Adran Budd-dal Tai am unrhyw newidiadau i'ch amgylchiadau. Gwiriwch i wneud yn siwr bod unrhyw newidiadau wedi cael eu gwneud.

Cadw tystiolaeth. Mae pethau'n mynd ar goll, felly cadwch cymaint o dystiolaeth ag y gallwch. Cadwch dderbynebaw neu lungopïau o bob ffurflen rydych yn ei chyflwyno. Gallwch ddefnyddio'r llyfrgell i sganio dogfennau a'u cadw yn eich e-bost. Mae sganio yn rhad ac am ddim, mae llungopïo yn costio fesul dalen. Hefyd, cadwch gofnod o ddyddiadau, amserau ac enwau pobl, er mwyn i chi allu rhoi gwybodaeth union gywir am eich achos.

Cadwch bethau'n ddiogel. Gwnewch yn siwr bod eich holl waith papur yn yr un lle. Gall treulio ychydig eiliadau yn ffeilio arbed llawer o drafferth yn ddiweddarach.

Dewiswch eich brwydrau, ond byddwch yn barod i gyfaddawdu gyda'r awdurdod lleol, gweithwyr cymorth a thenantiaid eraill.

Cael Cymorth

Dydych chi ddim ar eich pen eich hun. Os ydych yn meddwl eich bod chi neu eich teulu'n dioddef, siaradwch â rhywun. Mae sefydliadau ar gael a all eich helpu os ydych chi'n meddwl eich bod chi'n cael eich trin yn annheg. Mae rhai rhifau ffôn defnyddiol ar ddiwedd y daflen hon.

Mae'n well mynd i'r afael â phethau cyn gynted â phosibl.

Yn olaf...

- **Peidiwch â digalonni.**
- **Peidiwch â bod â chywilydd am beth sy'n digwydd. Gall digartrefedd ddigwydd i unrhywun.**
- **Peidiwch â dieithrio eich hun oddi wrth ffrindiau a theulu.**
- **Peidiwch â bod ofn dweud os oes gennych gwestiwn neu glyn.**

Rhifau defnyddiol

Shelter Cymru yw elusen pobl a chartrefi Cymru. Maent yn darparu cyngor arbenigol annibynnol, eiriolaeth a chynrychiolaeth gyfreithiol ar gyfer unrhyw un â phroblemau tai. Mae ganddynt Gynghorwyr Dyledion ac Ariannol Arbenigol hefyd, dros y ffôn, ar-lein neu wyneb yn wyneb.

Llinell gymorth: 08000 495 495
Gwefan: sheltercymru.org.uk/get-advice

Mae **Cyngor ar Bopeth** yn darparu cyngor cyfrinachol a diduedd, rhad ac am ddim. Gallant helpu gyda nifer o faterion, gan gynnwys problemau gydag arian, budd-daliadau, tai neu gyflogaeth.

Llinell gymorth: 03444 77 20 20
Gwefan: citizensadvice.org.uk/cymraeg/amdanom-ni/contact-us/contact-us/Cysylltu-a-ni

Mae **CALL: Llinell Gyngor a Gwrandu'r Gymuned**, yn llinell gymorth iechyd meddwl ar gyfer Cymru, sy'n darparu cymorth emosiynol, cyfeiriadau at asiantaethau a thafleuni hunangymorth rhad ac am ddim.

Llinell gymorth: 0800 132 737
Neu techstiwch help i 81066
Gwefan: callhelpline.org.uk

Mae'r **Samariaid** yn wasanaeth ffôn cyfrinachol, rhad ac am ddim, sydd ar gael 24/7 i unrhyw un sydd angen siarad am beth sy'n digwydd, sut maen nhw'n teimlo, a'u helpu i ddod o hyd i'r ffordd orau iddyn nhw symud ymlaen.

Llinell gymorth: 116 123 (24/7)
Cymraeg: 0808 164 0123 (rhwng 7pm ac 11pm yn unig, 7 niwrnod yr wythnos)
Website: samaritans.org/wales/samaritans-cymru

Cefnogir gan The Oak Foundation